

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Семенова В.Г.

(підпис)

“ ___ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності»

на тему: **«Фактори та шляхи підвищення прибутку підприємства (на прикладі ТОВ «Саратський завод продтоварів»)»**

Виконавець:

студент факультету ФЕУП

Куманова Катерина Василівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Танасюк Ірина Михайлівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1.Поняття прибутку, його функції і місце в розвитку підприємства.....	6
1.2.Фактори, що впливають на підвищення прибутку підприємства.....	11
1.3 Джерела формування та напрямки розподілу прибутку підприємства систематизація.....	17
РОЗДІЛ II. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «САРАТСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДТОВАРІВ».....	23
2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «Саратський завод продтоварів» та аналіз його фінансово-господарської діяльності..	23
2.2. Аналіз формування прибутку підприємства ТОВ «Саратський завод продтоварів».....	33
2.3. Визначення основних тенденцій, перспектив розвитку галузі виробництва соків в Україні та SWOT-аналіз підприємства.....	40
РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «САРАТСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДТОВАРІВ».....	51
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах ринкової економіки функціонування підприємств обумовлене загостренням конкурентної боротьби, що в свою чергу зумовлює орієнтацію підприємств на максимізацію прибутку. Прибуток є основним фінансовим джерелом розвитку підприємства, головною рушійною силою економіки, певним гарантом прогресу соціально-економічної системи, а також мотивом здійснення будь-якого виду бізнесу.

Прибуток є головним показником, що відображає фінансовий стан підприємства. Він визначає ефективність підприємницької діяльності, проте в сьогоденних умовах економіки України спостерігається тенденція до значного зниження рівня доходів суб'єктів господарювання, що призводить до зменшення прибутковості чи навіть збитковості багатьох підприємств. У зв'язку із цим управління підприємством вимагає знаходження шляхів підвищення прибутку.

Позитивний фінансовий результат, тобто отримання прибутку – є тією метою, заради якої працює або, принаймні, повинно працювати підприємство. У величині фінансових результатів безпосередньо віддзеркалюються всі аспекти діяльності господарюючого суб'єкта: технологія, організація виробництва, система внутрішнього та зовнішнього управління, особливості діяльності, які визначають якість та обсяг виготовленого продукту, рівень собівартості, стан продуктивності праці тощо.

Сукупність цих факторів визначають ефективність виробництва і перетворюють прибуток на основну рушійну силу ринкового механізму господарювання та основне джерело економічного і соціального розвитку підприємства та держави в цілому. Одночасно прибуток впливає на зміцнення фінансового стану підприємства, інтенсифікацію виробництва при

будь-якій формі власності. Прибуток є не лише джерелом забезпечення внутрішньогосподарських потреб підприємств, а й джерелом формування бюджетних ресурсів держави.

Проблеми визначення фінансових результатів діяльності досліджувались в різні часи багатьма авторами. Зокрема, вагомий внесок до вивчення формування фінансових результатів внесли вітчизняні вчені Н.Б. Ярошевич, А.М. Поддєрьогін, М.М. Бердар, І.Ф. Лобачева, Б.О. Лисенко, Л.О. Чорна, В.В. Джеджула та інші.

Метою даної дипломної роботи є розробка шляхів збільшення прибутку на прикладі ТОВ "Саратський завод продтоварів".

Об'єктом дослідження є формування прибутку та його збільшення на підприємстві ТОВ "Саратський завод продтоварів".

Предметом дослідження є визначення факторів та шляхів підвищення обсягу прибутку на підприємстві ТОВ "Саратський завод продтоварів", з метою подальшої розробки рекомендацій для підвищення ефективності виробництва.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- розглянути економічний зміст прибутку, його функції і фактори, що впливають на його підвищення ;
- проаналізувати основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ "Саратський завод продтоварів" та їх динаміку;
- провести аналіз фінансового стану підприємства;
- проаналізувати формування прибутку підприємства;
- розробити заходи щодо підвищення прибутку підприємства.

У даній дипломній роботі для вирішення економічних завдань використовуються такі **методи:**

- загальнонаукові методи (аналіз, конкретизація);
- спеціальні методи дослідження (фінансовий аналіз, методи порівняння);

- логічні способи обробки інформації (порівняння, відносних і середніх величин, графічного і табличного представлення даних і ін.).

Інформаційну базу дослідження складають закони України та інші нормативно-правові акти, офіційні статистичні данні, спеціалізована економічна література, періодичні видання, бухгалтерська звітність ТОВ "Саратський завод продтоварів".

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що теоретичні висновки, сформульовані у роботі, та розроблені заходи можуть бути використані підприємством ТОВ «Саратський завод продтоварів» задля підвищення прибутку.

За темою кваліфікаційної роботи були складені та опублікована стаття у Науковому віснику студентських статей ФЕУП з теми «Шляхи підвищення прибутковості підприємства (на прикладі ТОВ «Біоіл Універсал Україна»). Випуск 33, 2020 рік.

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменування). Загальний обсяг роботи становить 74 сторінки комп'ютерного тексту, містить 15 таблиць та 20 рисунків.

ВИСНОВКИ

Будь-яка підприємницька діяльність не може бути перспективною, якщо її фінансовий результат не є додатнім та не характеризується позитивною динамікою зростання. Виходячи із цього, увага кожного керівника все більше зосереджена на обсягах отриманого прибутку та показниках прибутковості підприємства. Тому дана тема є актуальною, адже саме отриманий прибуток дозволяє розвиватися компанії в майбутньому.

Отже, підводячи підсумок, можна зробити наступні висновки.

1. Прибуток – головний показник, який відображає фінансові результати та мету діяльності підприємства. У отриманні прибутку, як кінцевому результаті, концентруються фінансові інтереси всіх суб'єктів підприємницької діяльності, оскільки це є найголовнішим їх завданням та можливістю існування.
2. Прибуток виступає основною рушійною силою ринкового механізму господарювання та основним джерелом економічного і соціального розвитку підприємства та держави в цілому. Одночасно прибуток впливає на зміцнення фінансового стану підприємства, інтенсифікацію виробництва при будь-якій формі власності. Варто зазначити, що він є не лише джерелом забезпечення внутрішньогосподарських потреб підприємств, а й джерелом формування бюджетних ресурсів держави.
3. На величину прибутку впливає сукупність багатьох факторів, які необхідно враховувати в процесі управління. До зовнішніх належать фактори, пов'язані із загальною економічною ситуацією, з рівнем інфляції, з впливом технічних умов на виробництво і реалізацію продукції тощо. Внутрішні фактори є безпосереднім об'єктом впливу з боку управлінської системи підприємства та джерелом збільшення прибутку за рахунок їх втілення в систему конкретних заходів і практичної реалізації.

4. В роботі розглянута діяльність ТОВ «Саратський завод продтоварів», що активно працює на ринку продуктів харчування більше 20 років і є офіційним представником торгової марки соків «Квант». На сьогоднішній день «Саратський завод продтоварів» виробляє широкий асортимент соків і нектарів, які виготовляються зі свіжих плодів ягід і фруктів. В ході дослідження було виявлено, що основні засоби підприємства є занадто зношеними і потребують негайного оновлення.

5. За весь аналізований період ТОВ «Саратський завод продтоварів» має позитивний результат діяльності. Про це свідчить те, що за 2017-2019 рр. підприємство не несло збитків. Активний розвиток відбувався до 2018 року, а у 2019 році відбувся значний спад по всім основним економічним показникам фінансової діяльності. У 2018 р. чистий прибуток зріс більше, ніж у 2 рази, однак у 2019 р. спостерігається значний спад (майже 90%).

6. Було проведено маркетингове дослідження ринку соків, що дозволило зробити такий висновок: карантинні обмеження 2020 року та прийдешня криза безумовно вплинуть на ринок в нинішньому і в наступні декілька років. Оскільки соки не є товаром першої необхідності, населення у якого скоротилися доходи, можуть знизити споживання соків. У зв'язку зі зниженням доходів населення покупці можуть перейти на дешевші аналоги, в яких міститься більше обсягу води і замінників у продукції.

7. В дипломній роботі виявлені шляхи підвищення прибутку підприємства та розроблений проект, що складається з двох заходів – це заміна старого обладнання на новий енергоефективний гомогенізатор, а також заміна фасувальної лінії, призначеної для скляної упаковки продукції на лінію асептичного пакування в картонні пакети Тетра-пак. Для підтвердження ефективності запропонованих заходів, було проведено відповідні розрахунки. Сумарний економічний ефект для підприємства ТОВ «Саратський завод продтоварів» від проведення усіх запропонованих заходів складає 414,13 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств. Навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич. – К., 2012. – С.341.
2. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручник – 6-ге вид., переробл. і виправ. / А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2012. – С.552.
3. Бердар М. М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник / М. М. Бердар. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С.352.
4. Гетьман О.О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навчальний посібник – 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С.313.
5. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: [навч. посіб.] / Г.В. Савицька. – [3-тє вид., випр. і доп.]. – К.: Знання, 2007. – С.668.
6. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI, Редакція від 20.09.2015р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
7. Лисенко Б.О. Шляхи і резерви підвищення прибутковості (дохідності) підприємства [Електронний ресурс] / Б. О. Лисенко // Студентський науковий економічний альманах. – 2012. – Вип. 1. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/stud_cons_soc_ek_13/section1/Lysenko.docx
8. Ільчук М.М. Підприємницька діяльність та агробізнес / За ред. М.М. Ільчука, Т.Д. Іщенко. – К. : Вища освіта, 2006. – С.543.
9. Осовська Г.В. Економічний словник / Г.В. Осовська, О.О. Юшкевич, Й.С. Завадський. – К. : Кондор, 2007. – С. 358.
10. Дегтярева О. А. Контролінг : [Учебное пособие] / О. А. Дегтярева. – Одесса : Пальмира, 2008. – С.364.
11. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник / Н.М.Любенко – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – С.36-47.

12. Григор Н. М. Методичні рекомендації оцінки впливу змін економічних факторів на результативні показники прибутку, рентабельності виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) / Григор Н. М., Крехівський О. В., Ніколаєнко Н. Л., Байдаченко Т. Г., Тарасова А. І., Чернопащенко М. С. – Київ : ДП ДІКТЕД, 2007. – С.140.
13. Ивашковский С.Н. Экономика: Микро и макроанализ / Ивашковский С.Н. - Учебно-практическое пособие. – М. : Дело, 1999. – С.360.
14. Лобачева І.Ф. Аналіз факторів, що впливають на прибуток підприємства / І.Ф. Лобачева, К.А. Коцюбинська, Ю.В. Василенко // Економічні науки. – 2011. – № 10. – С.95-102.
15. Чорна Л.О. Прибуток як інтегральний показник господарської діяльності підприємства // Ефективна економіка. – 2013. - № 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1997&p=2>.
16. Янковий О. Г. Фактори формування прибутку підприємства / О. Г. Янковий, Г. В. Кошельок // Вісник соціально-економічних досліджен: зб. наук. пр. / ред. М. І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. – Одеса, 2011. - Вип. 43 (3). - С. 298-305.
17. Янковий О. Г. Дослідження чутливості прибутку підприємства за допомогою граничного аналізу / О. Г. Янковий, Г. В. Кошельок, В. В. Куперман // Південноукраїнський правничий часопис. – 2009. – № 1. – С. 253–255.
18. Джеджула В.В. Енергозбереження промислових підприємств: методологія формування, механізм управління: монографія / В. В. Джеджула. – Вінниця: ВНТУ, 2014. – С.347.
19. Економіка підприємства: Навч. посіб. / А.В. Шегда, Т.М. Литвиненко, М.П. Нахаба та ін.; За ред. А.В. Шегди. – 2 – ге вид., стер. – К.: Знання – Прес, 2002. – С.120-155.

- 20.Літвінова В.О. Механізм обґрунтування ефективних шляхів підвищення конкурентоспроможності продукції / Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук за спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / В. О. Літвінова. – Одеса, ОНЕУ, 2012. – С.20.
- 21.Літвінова В.О. Економічна ефективність: сутність та форми / В.О. Літвінова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2014. – № 2 (26). – С. 43-45.
- 22.Янковий О.Г. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / О. Г. Янковий / за загальною редакцією професора О. Г. Янкового. – Одеса: Атлант, 2017. – С.514.
- 23.Джеджула В.В. Визначення резервів збільшення прибутку від енергозберігаючих заходів / В. В. Джеджула // Економічний аналіз: зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 11. – Ч. 2. – С. 198-200.
- 24.Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: навчальний посібник / під заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. Н. Таранюка. - Суми: ІТД «Університетська книга», 2018. – С.572.
- 25.Воронцова Г. В. Основні напрямки адаптації системи управління підприємством в конкурентному середовищі [Електронний ресурс] / Г. В. Воронцова. – Режим доступу: [http:// science. ncstu. ru / articles / econom /2010_10 / 34. pdf / file_download](http://science.ncstu.ru/articles/econom/2010_10/34.pdf/file_download)
- 26.Грінченко Р.В. Необхідність адаптації діяльності підприємств / Р.В. Грінченко // Трансформація фінансових ринків в умовах глобальної нестабільності: реалії сьогодення та погляд у майбутнє: Збірник матеріалів конференції (30 жовтня 2017 р.). – Ірпінь: Університет ДФС України, 2017. – С.167-170.
- 27.Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / к.е.н., доц. Пацула О.І. – Львів. – 2014. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1650/1/.pdf>

- 28.Белялов Т.Е., Олійник А.В. Фінансова стійкість підприємства та шляхи її зміцнення / Т.Е. Белялов, А.В. Олійник // Економічні науки // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» // № 12 (22), 2 т. – 2016. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe/mnj_2016_12\(2\)__6.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe/mnj_2016_12(2)__6.pdf)
- 29.[Електронний ресурс]. Режим доступу: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/00379293/
- 30.Недосекін С.В., Іванов М.А. Фінансовий стан підприємства: сутність та організація в сучасних умовах / С.В. Недосекін, М.А. Іванов // Вісник РГАЗУ. — 2011. — Частина 1 [Електронний ресурс] — Режим доступу: [http://www.rgazu.ru/db/vestnic/2011% 281% 29/economics/020.pdf](http://www.rgazu.ru/db/vestnic/2011%281%29/economics/020.pdf)
- 31.Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/102-vidnosni-pokaznyku-likvidnosti>
- 32.Орлов О.О. Планування прибутку підприємства в умовах ринкової економіки: монографія / О.О. Орлов, Є.Г. Рясних, Н.І. Гавловська. – Хмельницький: Вид-во ХНУ, 2009. – 155с.
- 33.Кошельок Г.В. Діагностика фінансово-економічної стійкості підприємства на основі грошових потоків / Янковий О.Г., Кошельок Г.В. // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред.: М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313-4569). – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2017. – № 2 (63). – С 69-78.
- 34.Самойленко А., Метельська Н., Шаповалова М. Науково-практичні підходи до ідентифікації соків та нектарів / Самойленко А., Метельська Н., Шаповалова М.// Товари і ринки. – 2012. - №2. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://tr.knteu.kiev.ua/files/2012/14/10.pdf>

- 35.Офіційний веб – сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 36.Антоненко А.Ю., Ковтун В.А. Тенденції розвитку малого бізнесу Херсонщини у плодоовочевій галузі / А.Ю. Антоненко, В.А. Ковтун // IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний рух науки», Way Science, Дніпро, грудень 2018. - С.19-23.
- 37.Ковтун В.А. Перспективи розвитку українського ринку овочів та фруктів / В.А.Ковтун // Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні технології та актуальні питання післязбиральної доробки плодоовочевої продукції як важіль підвищення економічної ефективності». Україна, м. Херсон – 2019р. – С. 68-72
- 38.Ковтун В.А. Проблеми та перспективи розвитку малого та середнього бізнесу півдня України при виробництві плодоовочевої продукції / В. А. Ковтун // Інфраструктура ринку. – 2018. - №26. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.market-infr.od.ua/uk/26-2018>
- 39.Способи фінансування агровиробництва. Довідник сільгосптоваровиробника / Укладачі: Л.Сорока, О.Омеляненко, О.Кривенко, С.Хоружий // IFC, Група Світового банку. 2018 –Київ – С. 26-29
- 40.Дослідження ринку соків в Україні - прогнози на 2020 р. і ретроспектива [Електронний ресурс] – Режим доступу ресурсу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/issledovanie-rynka-sokov-v-ukraine-prognozy-na-2020g-i-retrospektiva>
- 41.Тенденції на ринку виробництва соків [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/tendentsii-na-rynke-proizvodstva-sokov.html>

42. Виробництво і споживання соків в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.aitico.com/index.php?option=com_content&view=article&id=150%3A2013-1014-08-37-17&catid=43%3Anews&Itemid=163&lang=uk.
43. Мельник І.В. Тенденції розвитку українського ринку соків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://magazine.faaaf.org.ua/content/view/916/35>.
44. Капінус Л.В. SWOT-аналіз як основа формування маркетингової політики підприємства / Л.В. Капінус, О.П. Сологуб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5148/1/SWOT.pdf>.
45. Фучеджи В.І. SWOT-аналіз як інструмент антикризового фінансового управління / Фучеджи В.І. // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2013. – № 9. – С. 156-160.
46. Леонов А. Д. Пути снижения себестоимости продукции промышленного предприятия / А. Д. Леонов // Экономист. – 2010. – № 7. – С. 41.
47. Грінченко Р.В. Класифікація змін у діяльності підприємств / Р.В. Грінченко // Економіка і суспільство. - 2017. – С.167-170
48. Єгупов Ю. А. Розвиток підходів до формування виробничої програми підприємства / Ю.А. Єгупов // Інноваційна економіка. – 2016. – № 3-4(62). – С. 50–56.
49. Єгупов Ю.А. Планування виробничої потужності в контексті ресурсного обґрунтування виробничої програми підприємства / Ю.А. Єгупов // Економист. – 2011. – № 11. – С. 49–52.
50. Партола А. С. Шляхи підвищення прибутковості підприємства / А.С. Партола // Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти. - 2017. – С. 679 – 684. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16483>

51. Міщенко К.Г., Шляхи підвищення прибутковості підприємства /К.Г. Міщенко,, С.В. Бреус // Економіка інноваційної діяльності підприємств, "Економіка підприємства" –URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7706/1/NRMSE2017_V3_P021-022.pdf
52. Офіційний веб – сайт компанії-виробника обладнання Sidel [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sidel.com/en/juices-nectars-soft-drinks-isotonics-teas-ca-2?ta=8>
53. Офіційний веб – сайт компанії-виробника обладнання Tetra-Пак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.tetrapak.com/ru/packaging>